30/08/2021

Τιμή στον ήρωα Αθανάσιο Διάκο στον τόπο που μόνασε

/ Ιερές Μονές

Ακόμα ένας ήρωας της ελληνικής επανάστασης τιμήθηκε από την Ιερά Μητρόπολη Φωκίδος. Εν όψει του εορτασμού των 200 ετών από την ελληνική εθνεγερσία, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φωκίδος κ. Θεόκτιστος παρευρέθηκε την Κυριακή 29 Αυγούστου στο χωριό Αρτοτίνα, στο ιστορικό μοναστήρι του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου, το οποίο αναζητά ανδρώα αδελφότητα ώστε να ζωντανέψει ξανά το ιστορικό αυτό μοναστήρι.

Στο μοναστήρι αυτό μόνασε ο Αθανάσιος Διάκος, ο οποίος σε ηλικία 16 ετών εκάρη μοναχός με το όνομα Άνθιμος και πολύ γρήγορα χειροτονήθηκε διάκος.

Ο Σεβασμιώτατος προεξήρχε της Θείας Λειτουργίας πλαισιούμενος από τον Πρωτοσύγκελλο και ιερείς της Ιεράς Μητροπόλεώς και εν συνεχεία τέλεσε Αρχιερατικό μνημόσυνο στον ήρωα της επανάστασης **Αθανάσιο Διάκο.**

Τον πανηγυρικό λόγο της ημέρας εκφώνησε μετά το Αρχιερατικό μνημόσυνο **ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης Χριστόδουλος Καλλιόγλου** της καθ' ημάς Ιεράς Μητροπόλεως Φωκίδος.

Τέλος ακολούθησε επιμνημόσυνη δέηση στην προτομή του Αθανασίου Διάκου εντός του χώρου της Ιεράς Μονής που βρίσκεται έξω από το κελλί του και κατάθεση στεφάνων από τον Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας, τον Δήμαρχο Δωρίδος κ. Γεώργιο Καπετζώνη, των τοπικών αρχόντων και Συλλόγων.

Ακολουθεί η ομιλία του Πανοσιολ. Αρχιμανδρίτου Χριστοδούλου Καλιόγλου καθώς και φωτογραφικό υλικό:

Αθανάσιος Διάκος ο Μάρτυρας και Ομολογητής της Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου Αρτοτίνας

Σεβασμιώτατε Πάτερ και Δέσποτα, αξιότιμοι άρχοντες και ευλογημένε λαέ του μαρτυρικού τούτου και αγιασμένου τόπου.

Φέτος εορτάζουμε τα 200 χρόνια από την απελευθέρωση του Έθνους μας από τους Τούρκους. Βρισκόμαστε εδώ σε τούτο τον ιερό τόπο όπου γαλουχήθηκε και ανδρώθηκε μια από τις πιο αγνές και πιο ηρωικές φυσιογνωμίες της Επανάστασης του ‘21, ο μεγαλοεθνομάρτυρας Αθανάσιος Διάκος.

Ας ακολουθήσουμε νοερώς σήμερα και εμείς τα βήματα της ζωής αυτού του μάρτυρα και ομολογητή και ας παραδειγματιστούμε.

Γυρίζουμε στο 1788 και ερχόμαστε στην καρδιά της Ρούμελης, να κατέβουμε προς την Παρνασσίδα, ανάμεσα από τρία βουνά, τη γλυκιά Οίτη, τα Βαρδούσια και την Γκιώνα, όπου εδώ ένα πρωί ακούστηκε το κλάμα ενός μωρού. Γεννήθηκε ένα παιδάκι που στο κούτελό του ήταν γραμμένη η λέξη ΔΟΞΑ, τον βαφτίσανε και τον βγάλανε Αθανάσιο. Ήταν το πέμπτο παιδί της οικογένειας Γραμματικού. Ήταν ασθενικό παιδί. Στα δέκα του ασθένησε βαριά και τότε η ευλογημένη μητέρα του με πίστη έκανε τάμα στον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο, να τον στείλει σε μοναστήρι, αρκεί να αναστηθεί και να ξεφύγει τον κίνδυνο. Έτσι και έγινε.

Στα δώδεκά του έτη οι γονείς του τον πρόσφεραν σε τούτο εδώ το μοναστήρι, του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου Αρτοτίνας. Ως δόκιμος μοναχός ήταν υπάκουος και αγαπούσε τα γράμματα. Σύντομα εκάρη μοναχός και έλαβε το όνομα Άνθιμος, ενώ στα 17 του έτη χειροτονήθηκε διάκονος.

Ο Άνθιμος ήταν ψηλός με παλικαρίσια κορμοστασιά. Ήταν προικισμένος με

ομορφιά εκθαμβωτική, αλλά και με αγγελική φωνή με την οποία υμνούσε τον Θεό ακατάπαυστα.

Η Μεγάλη Εβδομάδα ήταν κάτι το ιδιαίτερο για αυτόν. Νήστευε, αγρυπνούσε. Το Μέγα Σάββατο το βράδυ, την ώρα της Ανάστασης, το πρόσωπο του έλαμπε, γιατί η Ανάσταση του Χριστού ζωντάνευε την πίστη του ότι θα αναστηθεί και η Ελλάδα και θα ελευθερωθεί από τον τουρκικό ζυγό.

Του άρεσε επίσης να μελετά. Από όλα τα βιβλία που διάβαζε ο Διάκος, αυτό που τον συγκλόνιζε περισσότερο και το διάβαζε κατ' επανάληψη ήταν «η Μάχη στις Θερμοπύλες». Τον ενθουσίαζε η ανδρεία του Λεωνίδα. Απορούσε πώς ένας βασιλιάς, με τους 300 συντρόφους του, αντιστάθηκε σε εκατοντάδες χιλιάδες Πέρσες ενώ έβλεπε ότι θα σκοτωθεί μαζί με τους τριακόσιους, αλλά δεν εγκατέλειπε τη θέση του.

Εδώ στο μοναστήρι συνδέθηκε με τον ιερομόναχο Ιερόθεο, αδελφό της Μονής. Μεταξύ τους αναπτύχθηκε μια φιλία σημαδεμένη από την Θεία Πρόνοια. Ο Διάκος ως μικρότερός του τον άκουγε, τον συμβουλευόταν. Ο Ιερόθεος ενδιαφερόταν πολύ για την πρόοδο του Ανθίμου και συχνά πυκνά, ρωτούσε γι' αυτόν τον Ηγούμενο. Μια μέρα προφητικά του απάντησε ο Ηγούμενος, «καλός είναι Ιερόθεε, φθάνει μόνο να μην ξυπνήσει μέσα του η κλέφτικη γενιά του».

Μια μέρα ήρθε στο μοναστήρι ένας Τούρκος επίσημος, ο Φερχάτ. Η αισχρή συμπεριφορά του απέναντι στον Άνθιμο καθώς λιμπίστηκε την ομορφιά του Διάκου, δημιούργησε ένα επεισόδιο μεταξύ τους. Αυτό το γεγονός ανάγκασε τον Ηγούμενο να φυγαδεύσει τον Διάκο στα βουνά, γιατί οι Τούρκοι θα τον σκότωναν.

Κατά τον τελευταίο τους χωρισμό, ο Ηγούμενος του χάρισε το βιβλίο που αγαπούσε περισσότερο, την ιστορία με τον Λεωνίδα και τους τριακόσιους, ενώ του ζήτησε να μην ξεχάσει ποτέ πως κάποτε είχε ασπασθεί το αγγελικό σχήμα, πως είχε καλογερέψει.

Οι δεσμοί είχαν κοπεί, το βουνό τον περίμενε, το αντάρτικο θα ήταν πλέον η ζωή του. Κατέφυγε στα ευλογημένα βουνά της Ρούμελης.

Ο Διάκος στα βουνά αυτά βρήκε τον καπετάν Τσάμη τον Καλόγερο, τον οποίο γνώριζε, μιας και είχε φιλοξενηθεί πολλές φορές εδώ στο μοναστήρι του. Τον συγκινούσε πολύ ο καπετάν Τσάμης, διότι αυτός είχε καλογερέψει πριν γίνει κλέφτης. Με την πλούσια άσπρη γενειάδα του, με τον καλογερικό σκούφο που φορούσε με τον σταυρό στη μέση, φάνταζε τόσο παράξενα: Καλογερικό κεφάλι και όλος ο υπόλοιπος κλέφτης.

Ο Άνθιμος εντάχθηκε στο κλέφτικο σώμα του Τσάμη και ζήτησε να τον προσφωνούν με το βαπτιστικό του όνομα Αθανάσιο· όσο για το επώνυμο, ζήτησε να τον φωνάζουν Διάκο, για να μην ξεχάσει ποτέ ο ίδιος πως καλογέρεψε, όπως το είχε τάξει άλλωστε στον Ηγούμενο.

Εκεί κοντά στον καπετάν Τσάμη έλαβε μέρος σε διάφορες μάχες και απέκτησε αγωνιστική εμπειρία. Υπηρέτησε ως πρωτοπαλίκαρο και σε άλλους καπετάνιους, όπως στον Σκαλτσοδήμο αλλά και στον Οδυσσέα Ανδρούτσο, με τον οποίο είχε γνωριστεί στα Γιάννενα κατά την διαμονή του εκεί στην υπηρεσία του Αλή Πασά. Από τότε η πορεία του Διάκου ήταν ατελείωτη, όργωσε όλη τη Ρούμελη, από την Λιβαδειά στην Άμφισσα και από την Άμφισσα στο Λιδωρίκι. Ηγήθηκε του αρματολικίου της Λεβαδειάς και συνέβαλε στην απελευθέρωση της πόλης ενώ από το 1818 είχε γίνει μέλος της Φιλικής Εταιρείας συμμετέχοντας στην προετοιμασία της Επανάστασης.

Στις 27 Μαρτίου 1821 στην Μονή του Οσίου Λουκά οι Επίσκοποι Σαλώνων Ησαΐας και Ταλαντίου Νεόφυτος, με πρωτοστάτη τον Διάκο, οπλαρχηγούς και προεστούς της περιοχής κήρυξαν την Επανάσταση.

Με τον ξεσηκωμό των ραγιάδων η οθωμανική διοίκηση θορυβήθηκε. Διατάσσει άμεσα τον Ομέρ Βρυώνη και τον Κιοσέ Μεχμέτ να καταστείλουν την Επανάσταση, τόσο στην Ρούμελη, όσο και στην Πελοπόννησο. Στις 17 Απριλίου οι δύο πασάδες με 9000 άνδρες στρατοπεδεύουν στο Λιανοκλάδι, λίγα χιλιόμετρα έξω από την Λαμία .

Μαθαίνοντας τα νέα και τις προθέσεις τους ο Διάκος αποφασίζει να τους σταματήσει. Πώς όμως; Αυτός είχε λίγα παλικάρια ενώ οι Τούρκοι στρατό 9000

χιλιάδων αντρών. Το μυαλό του άστραψε. Σαν ένας καινούργιος Λεωνίδας, προσπάθησε να εφαρμόσει το ίδιο σχέδιο, όπως τότε στις Θερμοπύλες που στένευε η γη ανάμεσα από τη θάλασσα και το βουνό, έτσι και τώρα να μπλοκάρει τα περάσματα και να τους σταματήσει. Συναντιέται με άλλους δυο οπλαρχηγούς, τον Πανουργιά και τον Δυοβουνιώτη. Όλοι τους μαζί είχαν 1500 αγωνιστές. Πιάνουν τρία διαφορετικά σημεία, τη Χαλκομάτα, το Γοργοπόταμο και την Αλαμάνα.

Μάζεψε ο Διάκος τα παλικάρια του. Τους διάβασε μερικά αποσπάσματα από το ιστορικό κατόρθωμα του Λεωνίδα και των τριακοσίων, απ' το βιβλίο που του είχε χαρίσει ο Ηγούμενος όταν φυγαδεύτηκε από το μοναστήρι. Στη συνέχεια έψαλε μερικούς ύμνους της Μεγάλης Εβδομάδας και φώναξε δυνατά: « Ελευθερία ή Θάνατος !! Αυτές οι δύο λέξεις, αδέλφια μου, πάνε αγκαλιασμένες. Πολλές φορές η λευτεριά σε αυτούς που την ποθούν και την αναζητάνε φέρνει τον θάνατο, γι' αυτό έχετε κατά νου, πως χωρίς θύματα της λευτεριάς το δένδρο δεν ρίχνει ρίζες, δεν στεριώνει. Σ 'αυτόν τον αγώνα πολλοί θα χαθούν και δεν θα χαρούν την ομορφιά της λευτεριάς. Σε όλους αυτούς όμως, το Γένος μας για πάντα θα το χρωστάει, που του χάρισαν την Ανάσταση και για ήρωες θα τους μνημονεύει».

Εκεί πλάι του στο γιοφύρι της Αλαμάνας ήταν όλα τα παλικάρια του, ήταν ο αδελφός του Μήτρος, αλλά και ο αγαπημένος του φίλος ιερομόναχος Ιερόθεος. Μάλιστα λίγη ώρα πριν την μάχη, παρουσιάστηκε ο Ηγούμενος Νεόφυτος της Ιεράς Μονής Δαμάστας για να πολεμήσει πλάι τους.

Οι Τούρκοι χωρίζουν τον στρατό τους σε τρία. Με σφοδρότητα επιτίθενται στα περάσματα. Η ηρωική αντίσταση των παλικαριών του Δυοβουνιώτη και του Πανουργιά κάμπτεται. Στην Αλαμάνα ο Διάκος συνεχίζει να μάχεται σκληρά. Με έναν επικό ηρωισμό. Βλέπει να πέφτουν οι γύρω του ο ένας μετά τον άλλο. Ο Μήτρος σωριάζεται νεκρός από ένα βόλι στο κεφάλι. Την επόμενη στιγμή ένα εχθρικό βόλι βρίσκει τον Διάκο στον ώμο τραυματίζοντάς τον. Κοιτάει γύρω του, όλοι νεκροί.

Αρπάζει το γιαταγάνι του και συνεχίζει να μάχεται αιφνιδιάζοντας τους Τούρκους, μέχρι που ένα βόλι χτυπάει το λεπίδι κοντά στην λαβή, το σπάζει και το πετάει μακριά. Σε λίγο αφού έχει βαδίσει για μερικά μέτρα, ο Διάκος πέφτει κάτω από την υπερβολική εξάντληση.

Οι Τούρκοι γρήγορα τον πλησιάζουν και τον παρατηρούν με θαυμασμό. Τον δένουν χειροπόδαρα και τον φέρνουν μπροστά στον Κιοσέ Μεχμέτ. Χαμογελαστός ο Τουρκαλάς εξετάζει με το βλέμμα του τον εχθρό του, του άρεσε ο ηρωισμός του, τον ήθελε δικό του.

«Ωρέ Διάκο, άλλαξε την πίστη σου και έλα να τουρκέψεις, στρατηγό θα σε κάνω, τιμές πολλές θα έχεις και δεν θα χάσεις τη ζωή σου. Δεν λυπάσαι την ομορφιά σου και τη λεβεντιά σου;»

Του απαντά με υπερηφάνεια ο Διάκος: « Στο Θεό θα παραδώσω ό,τι μου ‘δωσε».

Ο Μεχμέτ αντιλέγει: « Ο Θεός σού τα έδωσε για να τα χαρείς. Έλα στη δούλεψή μας και θα ‘χεις ό,τι θέλεις».

Του απαντά ο Διάκος: « Αυτό που θέλω εγώ, είναι να ιδώ την πατρίδα μου ελεύθερη».

Κράζει και πάλι ο Τούρκος: « Αν έρθεις μαζί μας και αλλάξεις την πίστη σου, θα σώσεις τη ζωή σου. Σκέψου και αποφάσισε».

Αυτοστιγμής, χωρίς να σκεφθεί καν την πρόταση του τυράννου, ο Διάκος προφέρει την απάντηση που θα μείνει στην ιστορία: του λέει « Εγώ Γραικός γεννήθηκα, Γραικός θε να πεθάνω».

Είναι η κλασική απάντηση των ηρώων και των νεομαρτύρων της Τουρκοκρατίας, που μας δείχνει ότι ταυτίζουν μέσα στην καρδιά τους την ορθόδοξη πίστη με την εθνική τους συνείδηση! Ο Κιοσέ σταματάει τις ερωτήσεις, θύμωσε, δεν θέλει άλλες κουβέντες με τον αιχμάλωτο. Καρδιά πέτρα είχε ο Μεχμέτ, δεν το λυπήθηκε το παλικάρι· διάλεξε τον χειρότερο τρόπο εκτέλεσης, τον πιο απάνθρωπο, το παλούκωμα. Αρχικά δεν είχε σκοπό να σκοτώσει τον ζόρικο αιχμάλωτο, άλλα τον είχαν κουρδίσει και οι Τούρκοι από τη Λαμία. Η εκτέλεσή του έγινε την άλλη μέρα το πρωί, στην καρδιά της πόλης, μέσα στο Ζητούνι, στη σημερινή Λαμία.

Εκείνο το πρωί 23 Απριλίου 1821, το τούρκικο απόσπασμα μπήκε στη Λαμία

έχοντας πάνω σε ένα άλογο δεμένο τον Αθανάσιο Διάκο.

Ο Κιοσέτ Γκιούμε μαζί με τους Τούρκους του Ζητουνίου αδημονούν, να δουν την εκτέλεση, να χαρεί η σκληρή ψυχή τους.

Ο Διάκος στήθηκε όρθιος, στραμμένος προς τη Δύση για να τον καίει ο ήλιος. Γύρω του οι Τούρκοι στήνουν σε πασσάλους τα ακρωτηριασμένα κεφάλια των παλικαριών του να τον κοιτάνε. Το παλούκι παραμορφώνει το κορμί του Διάκου, το αλλοιώνει, ο φρικτός πόνος αλλάξει την έκφραση στο μαρτυρικό πρόσωπο του. Όμως αν και υποφέρει τόσο πολύ, αν και γνωρίζει ότι σύντομα θα αναχωρήσει από αυτό τον μάταιο κόσμο για να συναντήσει τον Δημιουργό του, έχει μέσα του την πληροφορία, ότι το μαρτύριό του δεν θα πάει χαμένο.

Η ομολογία του ονόματος του Χριστού και η αγάπη του για την πατρίδα θα γίνουν σπίθες, σπίθες αμέτρητες που θα ανάψουν την φωτιά του ξεσηκωμού, θα γιγαντώσουν την φλόγα της ελευθερίας στις καρδιές όλων των σκλαβωμένων Ρωμηών. Αυτό δεν μπορούν να υπολογίσουν οι μουσουλμάνοι δυνάστες, οι θιασώτες αυτών των βασανιστηρίων, δεν εννοούν την αναστάσιμη ακτινοβολία της ιεράς μορφής του Διάκου που φωτίζει το Γένος των Ελλήνων διαχρονικά. Του ήρωα που έχει πάνω και από τη ζωή του την πίστη του, πάνω από όλα τον Θεό του και μετά την λευτεριά της πατρίδας του.

Έτσι τελείωσε την επίγεια ζωή του ο αδελφός αυτής της σεβασμίας Μονής Άνθιμος Μοναχός, ο Αθανάσιος Διάκος της Ελληνικής ιστορίας. Οι Τούρκοι

μετέφεραν το άψυχο σώμα του εκεί που τον συλλάβανε, στη γέφυρα της Αλαμάνας, ώστε όσοι περνούν από τη γέφυρα, να το βλέπουν και να αποτρέπονται από παρόμοια κατορθώματα. Μα πετυχαίνουν το αντίθετο. Η θυσία του Διάκου γίνεται λαμπρό παράδειγμα για χιλιάδες παλικάρια που θα αψηφήσουν το θάνατο για χάρη της λευτεριάς.

Σεβασμιώτατε, άρχοντες του τόπου τούτου και ευλογημένε λαέ, ο Αθανάσιος Διάκος ονομάσθηκε από την Ιστορία ως ο ηρωικότερος των ηρώων της Ελληνικής Επαναστάσεως του 1821 και ο γενναιότερος των γενναίων. Υπήρξε ομολογητής του Χριστού και μάρτυρας με τη γνησιότητα και τη ζωντάνια των μαρτύρων της πρωτοχριστιανικής εποχής. Προκλήθηκε να αρνηθεί την πίστη του με πλούσιες αμοιβές και δελεάσματα, αλλά έμεινε αμετακίνητος, προτιμήσας τον μαρτυρικό θάνατο από την προδοσία και την ατιμία. Ο μαρτυρικός θάνατός του υπήρξε « το γνησιότερο βάπτισμα» όπως χαρακτηρίζουν οι Διαταγές των Αποστόλων τον θάνατο του μάρτυρος, ο οποίος εξαλείφει κάθε αμαρτία και τον παραδίδει καθαρό και άγιο ενώπιον του Θεού.

Ζήτω τα μοναστήρια μας που μέσα σε αυτά μεγαλώνουν ήρωες και άγιοι της πίστης μας !!

Ζήτω η Ελλάδα μας, η χώρα των αγίων και ηρώων!!

Ζήτω η Ελευθερία που προς χάριν της χύθηκαν ποτάμια αίματος στην χώρα ετούτη!!

Ζήτω η Εκκλησία μας που στέκεται πάντα δίπλα και μαζί με τον λαό της σε όλους

τους Αγώνες!!

Αιωνία η Μνήμη του μοναχού Ανθίμου και ήρωα Αθανασίου Διάκου

Σας ευχαριστώ